

นายนรเศรษฐ์มนตรีฉบับที่ 21

วิรพงษ์ รามางกูร

คว่านายกรัฐมนตรีนครที่ 21 เป็นคำที่ท่าน
นายกบรหาร ศิลปอาชา ใช้ในการแนะนำตัว
เอง ทำให้ผู้คนคุ้นเคยกับคำนี้โดยไม่ต้องท่องจำว่า
ท่านเป็นนายกรัฐมนตรีนครที่เท่าไรของประเทศไทย

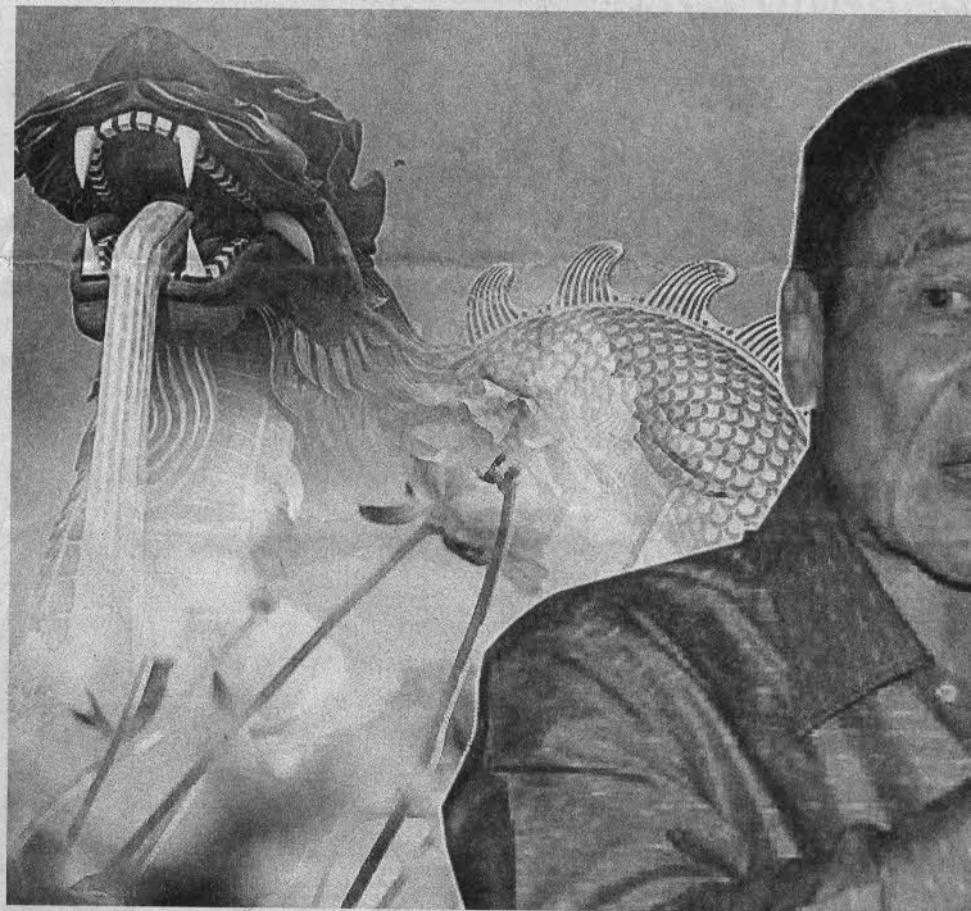
นายกบรหาร ศิลปอาชา ได้เข้าสู่การเมือง
รุ่นแรกๆ เมื่อการเมืองได้เข้าสู่ยุคประชาธิปไตย ภายใต้
หลังการล้มลงของรัฐบาลเผด็จการทหาร เมื่อวันที่ 14
ตุลาคม 2516 และเหตุการณ์นองเลือด 6 ตุลาคม
2519 โดยเข้าร่วมกับกลุ่มขอยราชครูซึ่งเป็นกลุ่ม
อำนาจเก่าที่มี พล.ต.อ.ประมาณ อติเรกสาร เป็น
หัวหน้าพรรค และ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็น
เลขาธิการพรรค

เพื่อจะได้เข้าร่วมรัฐบาลหลังการเลือกตั้ง
ทั่วไปในปี 2526 พรรคจึงมีการเปลี่ยนแปลงโดย
พล.อ.ชาติชายเป็นหัวหน้าพรรคและท่านบรหาร
ก็ได้ขึ้นเป็นเลขาธิการพรรค จน พล.อ.ชาติชายถึงแก่อ
นิิจกรรม ท่านจึงขึ้นมาเป็นหัวหน้าพรรคและดำรง
มาจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต จริงอย่างที่ท่านได้
เคยกล่าวไว้ว่า ท่านจะอยู่ในสนามเลือกตั้งในรอบอบ
ประชาธิปไตยจนกว่าชีวิตจะหาไม่

ก่อนที่จะท่านจะขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีนครที่
21 ของประเทศ ท่านเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี
หลายกระทรวง จนเกือบจะเรียกว่าครบทุก
กระทรวง เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวง
เกษตรฯ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการ
คลัง ฯลฯ เป็นต้น

ท่านนายกบรหาร เคยเป็นพ่อค้า ผู้รับเหมา
ก่อสร้าง เป็นนักอุตสาหกรรม ก่อสร้างสร้าง
ฐานะจนเป็นปึกแผ่นแล้วจึงหันมาทำงานการเมือง มี
ความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสิ่งต่างๆ แม้กระทั่งตัวเองเป็น
ผู้ใหญ่แล้วก็ยังขำเรียน เพื่อสอบเทียบ เพื่อเพิ่มวุฒิ
การศึกษาให้สูงขึ้น พร้อมๆ กับเรียนภาษาอังกฤษจน
สามารถใช้การได้อย่างดี เมื่อได้รับพระกรุณาโปรด
เกล้าให้เป็นนายกรัฐมนตรีนคร

คุณสมบัติที่สำคัญของท่านบรหารก็คือ ท่าน
เข้าใจระบบการทำงานของหน่วยงานราชการไทยเป็น
อย่างดี ยกย่องที่ใครจะเข้าใจได้อย่างท่าน คุณสมบัติข้อนี้
เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการติดตามงานต่างๆ ที่ได้
ผ่านมติคณะรัฐมนตรีมาแล้ว ระบบราชการไทยนั้น
ถ้าฝ่ายการเมืองไม่มีความรู้ความสามารถทั้งในเรื่อง
กฎหมายระเบียบแบบแผนและวิธีปฏิบัติแล้ว ก็มักจะ
ถูกข้าราชการประจำซึ่งเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจระบบการ
ทำงานของข้าราชการมากกว่า แสร้งทำให้งานล่าช้า
หรือถ้าไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยก็อาจจะไม่ทำเลยก็ได้

หรืออธิบดี ก่อนที่จะทำงานร่วมกับท่านจะมีความรู้สึก
อย่างหนึ่ง แต่เมื่อได้ทำงานกับท่านบรหาร ทุกคนจะ
รู้สึกเคารพรักท่านเป็นอย่างมากและรู้สึกอภิลายเมื่อ
ท่านต้องออกไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงอื่นๆ
ด้วยคุณสมบัติพิเศษในฐานะนักบริหารที่ต้องเคารพ
และนับถือ แม้ว่าจะมาจากฝั่งการเมืองก็ตาม

ใครที่เดินทางด้วยรถยนต์ เมื่อเข้าเขตจังหวัด
สุพรรณบุรีก็จะรู้สึกทันทีว่ากำลังจะเข้าเมืองที่ได้รับ
การเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้ที่มีอำนาจในจังหวัด ที่
สามารถจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเข้ามาพัฒนา
จังหวัดได้ จะได้พบถนนหนทางกว้างขวางใหญ่โต
ตบแต่งสวยงามด้วยดอกไม้ไม้พันธุ์ดี บ้านเมือง
สะอาดสะอ้าน พัฒนาจากหัวเมืองธรรมดาจนใกล้
เคียงกับกรุงเทพฯ ในฐานะที่เป็นผู้แทนราษฎรตลอด
กาลของจังหวัดสุพรรณบุรี ท่านสามารถดึงโครงการ
ต่างๆ เข้าสู่พื้นที่ที่เป็นฐานการเมืองของท่านได้อย่าง
งดงามและสม่ำเสมอ ผลงานเหล่านี้ทำให้ท่านเป็นผู้
แทนราษฎรตลอดกาลของจังหวัดสุพรรณบุรี

ในเรื่องการจัดการบริหารน้ำ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ
ของประชาชนรากหญ้าในเขตจังหวัดภาคกลาง
อันได้แก่ อ่างทอง สิงห์บุรี อุทัยธานี สุพรรณบุรี
พระนครศรีอยุธยา นครนายก ต่อเนื่องมาถึงปทุมธานี
และนนทบุรี เป็นเขตที่ระบบการจัดการบริหารน้ำ
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด เป็นอยู่อย่างน้ำของ
ประเทศที่สามารถผลิตและเหลือส่งออกไปยังตลาด

ให้คำแนะนำแก่อธิบดีและเจ้าหน้าที่ระดับเขต
ระดับจังหวัด ในการบรรเทาความเสียหายความ
เดือดร้อนอย่างครบวงจร ความรู้ความสามารถใน
เรื่องการบริหารจัดการน้ำในประเทศไทยของท่าน
นั้น ยากที่จะหานักการเมืองคนอื่น หรือแม้แต่เจ้า
หน้าที่ในกรมชลประทานจะเทียบท่านได้ แม้แต่
ระบบการบริหารจัดการน้ำในระดับประเทศ เช่น
ระบบโขง ชี มูล หรือระบบน้ำในภาคใต้

อีกงานหนึ่งที่ท่านมีความชำนาญก็คือ งาน
ก่อสร้างถนน ก่อสร้างทางหลวง ทางด่วน
สะพาน เมื่อจะมีการให้สัมปทานก่อสร้างทางด่วนตอน
เมืองโหลลเวย์ หรือระบบขนส่งมวลชน ท่านนายก
บรหารเป็นผู้ที่มีความเห็นว่ารระบบขนส่งมวลชนที่
เป็นระบบรางควรจะมีมากขึ้น และควรจะมีเขาเองได้ดิน
เมื่อเข้ามาอยู่ในใจกลางเมือง แม้ว่าค่าก่อสร้างจะสูง
กว่าการทำการบนดินถึง 5 เท่าก็ตาม แต่ระบบเช่นว่า
นี้จะคิดค่าเสื่อมราคาเหมือนสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ในการ
คิดว่าจะได้คุ้มทุนหรือไม่ เพราะสิ่งก่อสร้างเหล่านี้ก็
จะมีอายุอยู่ไปเรื่อยๆ กว่า 100 ปี เพียงแต่ว่าไม่อยู่
ในกรอบที่ฐานะทางการคลังสามารถรับได้

ถ้าจะว่าไปแล้วผลงานของท่านบรหารใน
ฐานะรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงต่างๆ มีอยู่มากกว่า
ในฐานะนายกรัฐมนตรีนคร เพราะท่านดำรงตำแหน่ง
นายกรัฐมนตรีนครเพียงระยะสั้นๆ

ท่านนายกฯบรรหาร เคยเป็นพ่อค้า ผู้รับเหมาก่อสร้าง เป็นนักอุตสาหกรรม ก่อสร้างสร้างฐานะจนเป็นปึกแผ่นแล้วจึงหันมาทำงานการเมือง มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสิ่งต่างๆ แม้กระทั่งตัวเองเป็นผู้ใหญ่แล้วก็ยังขี้เรียน เพื่อสอบเทียบ เพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น พร้อมๆ กับเรียนภาษาอังกฤษจนสามารถใช้การได้อย่างดี เมื่อได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าให้เป็นนายกรัฐมนตรี

คุณสมบัติที่สำคัญของท่านบรรหารก็คือ ท่านเข้าใจระบบการทำงานของหน่วยงานราชการไทยเป็นอย่างดี ที่ยากที่ใครจะเข้าใจได้อย่างท่าน คุณสมบัติข้อนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการติดตามงานต่างๆ ที่ได้ผ่านมติดคณะรัฐมนตรีมาแล้ว ระบบราชการไทยนั้นถ้าฝ่ายการเมืองไม่มีความรู้ความสามารถทั้งในเรื่องกฎหมายระเบียบแบบแผนและวิธีปฏิบัติแล้ว ก็มักจะถูกข้าราชการประจำซึ่งเป็นผู้รู้และเข้าใจระบบการทำงานขอข้าราชการมากกว่า แสร้งทำให้งานล่าช้าหรือถ้าไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยก็อาจจะไม่ทำเลยก็ได้ โดยที่ฝ่ายการเมืองอาจจะไม่รู้ไม่ทราบจนพินวาระไป

การที่ฝ่ายการเมืองจะสามารถผลักดันงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ก็จะต้องมีความขยันหมั่นเพียรติดตามงาน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจทั้งงานช่าง งานวิศวกรรม รวมทั้งงานการเงินของราชการ ซึ่งมีความสลับซับซ้อนอยู่ไม่น้อย ท่านบรรหารเป็นรัฐมนตรีท่านหนึ่งที่มีคุณสมบัติอันนี้ ด้วยเหตุนี้เมื่อท่านไปเป็นเจ้ากระทรวงใด ท่านก็จะได้ใจข้าราชการประจำที่ทำงานร่วมกับท่าน ไม่ว่าจะเป็นปลัดกระทรวง

สุพรรณบุรีก็จะรู้สึกทันทีว่ากำลังจะเข้าเมืองที่ได้รับการเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้ที่มิอำนาจในจังหวัด ที่สามารถจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเข้ามาพัฒนาจังหวัดได้ จะได้พบถนนหนทางกว้างขวางใหญ่โต ตบแต่งสวยงามด้วยดอกไม้บานาชนิด บ้านเมืองสะอาดสะอ้าน พัฒนาจากหัวเมืองธรรมดาจนใกล้เคียงกับกรุงเทพฯ ในฐานะที่เป็นผู้แทนราษฎรตลอดกาลของจังหวัดสุพรรณบุรี ท่านสามารถดึงโครงการต่างๆ เข้าสู่พื้นที่ที่เป็นฐานการเมืองของท่านได้อย่างงดงามและสม่ำเสมอ ผลงานเหล่านี้ทำให้ท่านเป็นผู้แทนราษฎรตลอดกาลของจังหวัดสุพรรณบุรี

ในเรื่องการจัดการบริหารน้ำ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญของประเทศชนรากหญ้าในเขตจังหวัดภาคกลาง อันได้แก่ อ่างทอง สิงห์บุรี อุทัยธานี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา นครนายก ต่อเนื่องมาถึงปทุมธานี และนนทบุรี เป็นเขตที่ระบบการจัดการบริหารน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด เป็นอุษาคเนย์น้ำของประเทศที่สามารถผลิตและเหลือส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศเป็นอันมาก นายกฯบรรหาร เป็นผู้หนึ่งที่มีความเข้าใจและจดจำข้อคลอง คู ประตูนํ้า ระบบการไหลของน้ำตั้งแต่ภาคเหนือจนถึงทะเลได้อย่างแม่นยำทั้งหมด ไม่มีใครเทียบได้

เมื่อคราวเกิดน้ำท่วมใหญ่ เมื่อปี 2554 คณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากนายกฯยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้รับความกรุณาจากท่านบรรหาร ที่ได้ให้ความรู้และพาชมสถานที่ต่างๆ

ระบบโขง ซี มูล หรือระบบน้ำในภาคใต้

อีกงานหนึ่งที่ท่านมีความชำนาญก็คือ งานก่อสร้างถนน ก่อสร้างทางหลวง ทางด่วน สะพาน เมื่อจะมีการให้สัมปทานก่อสร้างทางด่วนดอนเมืองโทลล์เวย์ หรือระบบขนส่งมวลชน ท่านนายกฯบรรหารเป็นผู้ที่มีความเห็นว่ารระบบขนส่งมวลชนที่เป็นระบบมาตรฐานจะมีมากขึ้น และควรจะให้เองได้ดินเมื่อเข้ามาอยู่ในใจกลางเมือง แม้ว่าค่าก่อสร้างจะสูงกว่าการทำรางบนดินถึง 5 เท่าก็ตาม แต่ระบบเช่นนี้จะคิดค่าเสื่อมราคาเหมือนสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ในการคิดว่าจะได้คุ้มทุนหรือไม่ เพราะสิ่งก่อสร้างเหล่านี้ก็จะมีอายุอยู่ไปเรื่อยๆ กว่า 100 ปี เพียงแต่ว่าไม่อยู่ในกรอบที่ฐานะทางการคลังสามารถรับได้

ถ้าจะว่าไปแล้วผลงานของท่านบรรหารในฐานะรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงต่างๆ มีอยู่มากกว่าในฐานะนายกรัฐมนตรี เพราะท่านดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพียงระยะสั้นๆ

พูดถึงความเป็นนักการเมือง ท่านเป็นผู้ที่มีความอดทนอดกลั้นสูง ครั้งหนึ่งท่านเคยถูกอภิปรายโดยอาศัยหลักฐานเท็จว่าท่านมิได้เกิดในประเทศไทย แต่เกิดในประเทศจีน เพราะมีผู้เอาใบต่างตัวของบิดาท่านไปแก้ปี พ.ศ. ของการเดินทางเข้าประเทศไทย เป็นวันเดือนปีที่ท่านเกิดไปแล้วตามทะเบียนบ้าน ดังนั้น ท่านจึงขาดคุณสมบัติการเป็นรัฐมนตรี การอภิปรายรุนแรงและพาดพิงถึงบุพการีของท่าน แต่เมื่ออภิปรายแล้วก็แล้วกันไป เมื่อพบ

หรืออธิบดี ก่อนที่จะทำงานร่วมกับท่านจะมีความรู้สึก
อย่างหนึ่ง แต่เมื่อได้ทำงานกับท่านบรรหาร ทุกคนจะ
รู้สึกเคารพรักท่านเป็นอย่างมากและรู้สึกอาลัยเมื่อ
ท่านต้องออกไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงอื่นๆ
ด้วยคุณสมบัติพิเศษในฐานะนักบริหารที่ต้องเคารพ
และนับถือ แม้ว่าท่านจะมาจากฝั่งการเมืองก็ตาม

ใครที่เดินทางด้วยรถยนต์ เมื่อเข้าเขตจังหวัด
สุพรรณบุรีก็จะรู้สึกทันทีว่ากำลังจะเข้าเมืองที่ได้รับ
การเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้ที่มิอำนาจในจังหวัด ที่
สามารถจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเข้ามาพัฒนา
จังหวัดได้ จะได้พบถนนหนทางกว้างขวางใหญ่โต
ตบแต่งสวยงามด้วยดอกไม้พันธุ์นาชนิด บ้านเมือง
สะอาดสะอ้าน พัฒนาจากหัวเมืองธรรมดากลายไกล
เคียงกับกรุงเทพฯ ในฐานะที่เป็นผู้แทนราษฎรตลอด
กาลของจังหวัดสุพรรณบุรี ท่านสามารถดึงโครงการ
ต่างๆ เข้าสู่พื้นที่ที่เป็นฐานการเมืองของท่านได้อย่าง
งดงามและสม่ำเสมอ ผลงานเหล่านี้ทำให้ท่านเป็นผู้
แทนราษฎรตลอดกาลของจังหวัดสุพรรณบุรี

ในเรื่องการจัดการบริหารน้ำ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ
ของประชาชนรากหญ้าในเขตจังหวัดภาคกลาง
อันได้แก่ อ่างทอง สิงห์บุรี อุทัยธานี สุพรรณบุรี
พระนครศรีอยุธยา นครนายก ต่อเนื่องมาถึงปทุมธานี
และนนทบุรี เป็นเขตที่ระบบการจัดการบริหารน้ำ
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด เป็นอู่ข้าวอู่น้ำของ
ประเทศที่สามารถผลิตและเหลือส่งออกไปยังตลาด

ให้คำแนะนำแก่อธิบดีและเจ้าหน้าที่ระดับเขต
ระดับจังหวัด ในการบรรเทาความเสียหายความ
เดือดร้อนอย่างครบวงจร ความรู้ความสามารถใน
เรื่องการบริหารจัดการน้ำในประเทศไทยของท่าน
นั้น ยากที่จะหานักการเมืองคนอื่น หรือแม้แต่เจ้า
หน้าที่ในกรมชลประทานจะเทียบท่านได้ แม้แต่
ระบบการบริหารจัดการน้ำในระดับประเทศ เช่น
ระบบโขง ซี มูล หรือระบบน้ำในภาคใต้

อีกงานหนึ่งที่ท่านมีความชำนาญก็คือ งาน
ก่อสร้างถนน ก่อสร้างทางหลวง ทางด่วน
สะพาน เมื่อจะมีการให้สัมปทานก่อสร้างทางด่วนดอน
เมืองโทลล์เวย์ หรือระบบขนส่งมวลชน ท่านนายกฯ
บรรหารเป็นผู้ที่มีความเห็นว่ารระบบขนส่งมวลชนที่
เป็นระบบรางควรจะมีมากขึ้น และควรจะให้เอกชน
เมื่อเข้ามาอยู่ในใจกลางเมือง แม้ว่าค่าก่อสร้างจะสูง
กว่าการทำทางบนดินถึง 5 เท่าก็ตาม แต่ระบบเช่นว่า
นี้จะคิดค่าเสื่อมราคาเหมือนสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ในการ
คิดว่าจะได้คุ้มทุนหรือไม่ เพราะสิ่งก่อสร้างเหล่านี้ก็
จะมีอายุอยู่ไปเรื่อยๆ กว่า 100 ปี เพียงแต่ว่าไม่อยู่
ในกรอบที่ฐานะทางการคลังสามารถรับได้

ถ้าจะว่าไปแล้วผลงานของท่านบรรหารใน
ฐานะรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงต่างๆ มีอยู่มากกว่า
ในฐานะนายกรัฐมนตรี เพราะท่านดำรงตำแหน่ง
นายกรัฐมนตรีเพียงระยะสั้นๆ

กับท่าน ท่านก็บอกว่า การเมืองก็คือการเมือง แล้ว
ก็แล้วกันไป วันข้างหน้าพรรคชาติไทยก็อาจจะ
ต้องทำงานกับพรรคที่นำเอาความเท็จมาอภิปราย
โจมตีท่านในสภาก็ได้ การเมืองไม่มีมิตรแท้และ
ศัตรูถาวร เป็นอย่างอดีตหัวหน้าพรรคของท่าน
พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้กล่าวไว้และก็เป็น
อย่างนั้นจริงๆ

เมื่อนึกถึงรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2540 ก็ต้องนึกถึง
ท่านนายกฯบรรหาร ที่จัดการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้
มีสภาร่างรัฐธรรมนูญที่ให้ประชาชนได้คัดเลือก
กันเป็นตัวแทนเข้าไปมีส่วนร่วมร่าง จนสำเร็จเป็น
รัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2540 เป็นฉบับเดียวที่ร่างโดย
ประชาชน ได้รับการยอมรับว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่
เป็นประชาธิปไตยมากที่สุด มากกว่ารัฐธรรมนูญ
ปี พ.ศ.2517 เสียอีก

งานที่สำคัญอีกงานหนึ่งที่นายกฯบรรหารได้มี
โอกาสทำเพื่อสนองพระเดชพระคุณก็คือ การ
จัดงานพระศพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรม
ราชชนนี ซึ่งเสด็จสวรรคตในวันที่นายกฯบรรหาร
ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯให้เป็นนายก
รัฐมนตรีพอดี ท่านจัดงานได้อย่างเรียบร้อย สมพระ
เกียรติทุกประการและเป็นงานที่ท่านมีความภาค
ภูมิใจมาก

การจากไปของท่านนายกรัฐมนตรีบรรหาร ศิลป

การเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้ที่มีอำนาจในจังหวัด ที่สามารถจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเข้ามาพัฒนาจังหวัดได้ จะได้พบถนนหนทางกว้างขวางใหญ่โต ตบแต่งสวยงามด้วยดอกไม้ไม้ดอกไม้ประดับ บ้านเมืองสะอาดสะอ้าน พัฒนาจากหัวเมืองธรรมดาจนใกล้เคียงกับกรุงเทพฯ ในฐานะที่เป็นผู้แทนราษฎรตลอดกาลของจังหวัดสุพรรณบุรี ท่านสามารถดึงโครงการต่างๆ เข้าสู่พื้นที่ที่เป็นฐานการเมืองของท่านได้อย่างคงามและสม่ำเสมอ ผลงานเหล่านี้ทำให้ท่านเป็นผู้แทนราษฎรตลอดกาลของจังหวัดสุพรรณบุรี

ในเรื่องการจัดการบริหารน้ำ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ ของประชาชนรากหญ้าในเขตจังหวัดภาคกลาง อันได้แก่ อ่างทอง สิงห์บุรี อุทัยธานี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา นครนายก ต่อเนื่องมาถึงปทุมธานี และนนทบุรี เป็นเขตที่ระบบการจัดการบริหารน้ำ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด เป็นอู่ข้าวอู่น้ำของประเทศที่สามารถผลิตและเหลือส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศเป็นอันมาก นายการบริหาร เป็นผู้หนึ่งที่มีความเข้าใจและจดจำชื่อคลอง คู ประตูน้ำ ระบบการไหลของน้ำตั้งแต่ภาคเหนือจนถึงทะเลได้อย่างแม่นยำทั้งหมด ไม่มีใครเทียบได้

เมื่อคราวเกิดน้ำท่วมใหญ่ เมื่อปี 2554 คณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากนายกรัฐมนตรี ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้รับความกรุณาจากท่านบริหาร ที่ได้ให้ความรู้และพาชมสถานที่ต่างๆ

อีกงานหนึ่งที่ท่านมีความชำนาญก็คือ งานก่อสร้างถนน ก่อสร้างทางหลวง ทางด่วน สะพาน เมื่อจะมีการให้สัมปทานก่อสร้างทางด่วนตอนเมืองโกลด์เวย์ หรือระบบขนส่งมวลชน ท่านนายการบริหารเป็นผู้ที่มีความเห็นว่าการขนส่งมวลชนที่เป็นระบบรางควรจะมีมากขึ้น และควรจะให้ลงใต้ดิน เมื่อเข้ามาอยู่ในใจกลางเมือง แม้ว่าค่าก่อสร้างจะสูงกว่าการทำรางบนดินถึง 5 เท่าก็ตาม แต่ระบบเช่นนี้จะคิดค่าเสื่อมราคาเหมือนสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ในการคิดว่าจะได้คุ้มทุนหรือไม่ เพราะสิ่งก่อสร้างเหล่านี้ก็จะมีอายุอยู่ไปเรื่อยๆ กว่า 100 ปี เพียงแต่ว่าไม่อยู่ในกรอบที่ฐานะทางการเงินสามารถรับได้

ถ้าจะว่าไปแล้วผลงานของท่านบริหารในฐานะรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงต่างๆ มีอยู่มากกว่าในฐานะนายกรัฐมนตรี เพราะท่านดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพียงระยะสั้นๆ

พูดถึงความเป็นนักการเมือง ท่านเป็นผู้ที่มีความอดทนอดกลั้นสูง ครั้งหนึ่งท่านเคยถูกอภิปรายโดยอาศัยหลักฐานเท็จว่าท่านมิได้เกิดในประเทศไทย แต่เกิดในประเทศจีน เพราะมีผู้เอาใบต่างตัวของบิดาท่านไปแก้ปี พ.ศ. ของการเดินทางเข้าประเทศไทย เป็นวันเดือนปีที่ท่านเกิดไปแล้วตามทะเบียนบ้าน ดังนั้น ท่านจึงขาดคุณสมบัติการเป็นรัฐมนตรี การอภิปรายรุนแรงและพาดพิงถึงบุพการีของท่าน แต่เมื่ออภิปรายแล้วก็แล้วกันไป เมื่อพบ

ท่านนายการบริหาร ที่จัดการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนได้คัดเลือกกันเป็นตัวแทนเข้าไปมีส่วนร่วมร่าง จนสำเร็จเป็นรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2540 เป็นฉบับเดียวที่ร่างโดยประชาชน ได้รับการยอมรับว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุด มากกว่ารัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2517 เสียอีก

งานที่สำคัญอีกงานหนึ่งที่นายการบริหารได้มีโอกาสทำเพื่อสนองพระเดชพระคุณก็คือ การจัดงานพระศพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งเสด็จสวรรคตในวันที่นายการบริหารได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯให้เป็นนายกรัฐมนตรีพอดี ท่านจึงจัดงานได้อย่างเรียบร้อย สมพระเกียรติทุกประการและเป็นงานที่ท่านมีความภาคภูมิใจมาก

การจากไปของท่านนายกรัฐมนตรีบริหาร ศิลปอาชา อย่างกะทันหันโดยไม่มีรีไวย์หรือสัญญาณอย่างอื่น นอกจากอายุที่ย่างเข้า 84 ปี จะครบ 7 รอบ จึงรู้สึกเสียดาย ด้วยเพราะเคยทำงานร่วมกับท่านอยู่หลายปี ทั้งรัฐบาล พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ รัฐบาล พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ รัฐบาล พล.อ.ชวน หลีกภัย จึงเห็นความสามารถ ความเรียบง่ายของการตัดสินใจของท่านในทุกๆ รัฐบาลนั้น

ขอไว้อาลัยแด่ ท่านบริหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีคนที่ 21